

1. Osoita, että jos luvulla $\alpha \in \mathbb{C}$ on $\mathbb{Q}$:ssa minimaalipolynomi $x^2 - 2$ ja β :lla $\mathbb{Q}$:ssa minimaalipolynomi $x^2 - 4x + 2$, niin laajennukset $\mathbb{Q}(\alpha) : \mathbb{Q}$ ja $\mathbb{Q}(\beta) : \mathbb{Q}$ ovat isomorfiset, ts. on olemassa kuntasomorfismi $\iota : \mathbb{Q}(\alpha) \rightarrow \mathbb{Q}(\beta)$, jonka rajoittuma kuntaan $\mathbb{Q}$ on identtinen kuvaus. Onko ι kuntalaajennuksen automorfismi? (Tarkasta sanan merkitys kierroksen 3 tehtävästä 8)

2. Määrää seuraavien kuntalaajennusten aste:

- (1) $\mathbb{R}(\sqrt{5}) : \mathbb{R}$
- (2) $\mathbb{Q}(\sqrt{3}, \sqrt{5}, \sqrt{11}) : \mathbb{Q}$
- (3) $\mathbb{Q}(\sqrt{6}) : \mathbb{Q}$
- (4) $\mathbb{Q}(\alpha) : \mathbb{Q}$, missä $\alpha^7 = 3$.

3. Osoita, että kunnan $\mathbb{Q}(\sqrt{5}, \sqrt{7})$ jokainen alkio on yksikäsitteisesti esitettävissä muodossa $a + b\sqrt{5} + c\sqrt{7} + d\sqrt{35}$. Lausu tällaisen alkion käänteisalkio tässä muodossa.

4. Olkoon $\mathbb{A}$ algebrallisten lukujen kunta. Osoita, että $[\mathbb{A} : \mathbb{Q}] = \infty$. Vihje: näytä Eisensteinin ehdon avulla, että on olemassa mielivaltaisen korkean asteen jaottomia $\mathbb{Q}$ -polynomeja.

5. *? Oleta tunnetuksi algebran peruslause, jonka mukaan jokaisella $\mathbb{C}$ -polynomilla on $\mathbb{C}$:ssä nollakohta. Osoita, että jokaisella $\mathbb{A}$ -polynomilla on $\mathbb{A}$:ssa nollakohta ja että siis $\mathbb{A}$:lla ei ole aitoja (siis muita kuin se itse) algebrallisia laajennuksia.

6. Minkäasteinen kuntalaajennus $\mathbb{K} : \mathbb{Q}$ riittää kuhunkin seuraavista harppi-viivainkonstruktioista? (kilpailu: kuka löytää pienimmän asteen kussakin kohdassa.)

- (1) Janan keskinormaalien konstruktio
- (2) Janan jako kolmeen yhtä suureen osaan
- (3) Annetun ympyrän tangentin piirtäminen annettuun pisteeseen.
- (4*) Kahden ympyrän yhteisten tangenttien konstruktio

7. Osoita, että harpilla ja viivaimella ei voi konstruoida säännöllistä 9-kulmiota.

8. Totta vai tarua:

- (1) Samanasteiset kuntalaajennukset ovat aina isomorfiset.
- (2) Isomorfiset kuntalaajennukset ovat aina samanasteiset.
- (3) Jokainen algebrallinen kuntalaajennus on äärellinen.
- (4) Jokainen äärellinen kuntalaajennus on algebrallinen.
- (5) Jokainen kompleksiluku on $\mathbb{R}$:n suhteen algebrallinen.
- (6) On olemassa kaikenasteisia kuntalaajennuksia.

9. *. (lisäpisteetön) Voiko kulman $2\pi/5$ jakaa kolmeen yhtä suureen osaan harpilla ja viivaimella?

KÄÄNNÄ

10. * (lisäpisteetön) Millä seuraavista polynomeista m on olemassa algebrallinen yksinkertainen kuntalaaajennus $\mathbb{K}(\alpha) : \mathbb{K}$, jonka minimaalipolynomi on m ?

(1) $m(x) = x^2 - 4$ kunnassa $\mathbb{K} = \mathbb{R}$

(2) $m(x) = x^2 + 1$ kunnassa $\mathbb{K} = \mathbb{Z}_3$

(3) $m(x) = x^2 + 1$ kunnassa $\mathbb{K} = \mathbb{Z}_5$

(4) $m(x) = x^7 - 3x^6 + 4x^3 - x - 1$ kunnassa $\mathbb{K} = \mathbb{R}$